

Screening av resistenta bakterier

Innehåll

Screening av resistenta bakterier.....	1
Innehåll.....	1
Syfte och omfattning.....	2
MRG (multiresistenta gramnegativa bakterier, inklusive ESBL)	2
MRSA (methicillinresistenta stafylokokker).....	2
VRE (vancomycinresistenta enterokocker).....	3
Screening enligt medicinsk bedömning	3
Information om provtagning för multiresistenta bakterier (MRB).....	3
Beställning	4
Remiss Cosmic.....	4
Pappersremiss Mikrobiologi 1 Akademiska Laboratoriet.	4
Provtagning	4
MRG - Provtagning	4
MRSA - Provtagning	4
VRE - Provtagning	5
Personal som arbetat i vård eller vårdats utanför Norden.....	5
Stöd för frågeformulär och information om avskrivet/tidigare bärarskap av resistenta bakterier.....	5
Referenser.....	6
Dokumenthistorik.....	6
Information och frågeformulär till dig som söker vård i Uppsala län.....	7
Fråga 1.	7
Fråga 2.	7
Fråga 3.	7
Fråga 4.	8
Fråga 5.	8

Syfte och omfattning

Patient som ska vårdas inlagd på sjukhus, flytta till ett vårdboende* eller genomgå sjukvårdande behandling** ska screenas enligt nedan.

Patient, med riskfaktorer för smittspridning av MRSA, som ska genomgå sjukvårdande behandling** på vårdcentraler screenas enbart för **MRSA** enligt nedan. Med riskfaktorer avses sår, hud- och mjukdelsinfektion, våtskande eksem eller andra hudskador.

Se även rubrik om [Screening enligt medicinsk bedömning \(regionuppsala.se\) \(PDF\)](#).

Angående [personal](#), se sid 4

Bilaga: [Frågeformulär sid 6](#)

Patienter som provtagits för multiresistenta bakterier (MRB) enligt denna rutin hanteras som bärare fram tills att provsvar visat att bärarskap inte föreligger.

MRG (multiresistenta gramnegativa bakterier, inklusive ESBL)

Screening ska utföras på:

- patient som inom det senaste halvåret varit inlagd på sjukhus eller bott på vårdboende* eller fått sjukvårdande** behandling i öppenvård utanför Norden.
- patient med anhörig eller annan person i hushållet som sedan tidigare är känd bärare av tarmbakterier som bildar ESBL-CARBA.
- patient som vistats minst två månader sammanhängande tid i högendemiskt område*** och anlänt till Sverige det senaste året.

Provtagning för MRG görs även på kända bärare, eftersom flera olika resistenta bakterier kan upptäckas i provtagningen.

MRSA (methicillinresistenta stafylokocker)

Screening ska utföras på

- patient som inom det senaste halvåret varit inlagd på sjukhus eller bott på vårdboende* eller fått sjukvårdande behandling** i öppenvård utanför Norden.
- patient med anhörig eller annan person i sin omgivning som sedan tidigare är känd bärare av MRSA.
- patient som vistats minst två månader sammanhängande tid i högendemiskt område*** och anlänt till Sverige det senaste året.

Provtagning för MRSA görs inte på kända bärare.

VRE (vancomycinresistenta enterokocker)

Screening ska utföras på:

- Patient som inom det senaste halvåret varit inlagd på sjukhus eller bott på vårdboende* eller fått sjukvårdande behandling** utanför Norden.

Provtagning för VRE inte på kända bärare.

* Med vårdboende avses särskilt boende för äldre, inklusive korttidsvård och växelvård för äldre. Screeningen gäller också för LSS-boenden i form av gruppbostad och för avancerad hemsjukvård.

** Med sjukvårdande behandling avses t ex såromläggning, suturering av sår, insättande av perifer venkateter eller urinkateter. Sjukvårdande behandling innefattar även, gynekologisk undersökning, gastroskopi, dialys, rektoskopi eller annan behandling som inneburit exponering av tarmbakterier.

Dock betraktas inte t ex blodprovstagning, blodtrycksmätning och läkarkontroll som sjukvårdande behandling.

*** Till högendemiskt område räknas Afrika, Asien, Central- och Sydamerika, Mellanöstern.

Screening enligt medicinsk bedömning

Ansvarig läkare kan besluta om screening för MRB i ytterligare situationer än de som anges ovan. Beslutet grundar sig i en medicinsk bedömning av risk för bärarskap och värdet i att känna till ett bärarskap inför den vård som ska bedrivas.

Screening för MRSA kan vara motiverat för nedanstående patienter:

- Patient med sår eller abscesser som uppstått under resa till högendemiskt område***
- Patient som arbetat i djurbesättningar med förekomst av MRSA

Information om provtagning för multiresistenta bakterier (MRB)

Om patienten har svarat ja på någon av frågorna i formuläret på sid 6 ska patienten kontakta aktuell vårdgivare för bedömning gällande screening.

Beställning

Remiss Cosmic

Remiss för beställning av prover finns i COSMIC remisser och svar, mikrobiologi under Grupper/Paket Screening MRB.

Pappersremiss Mikrobiologi 1 Akademiska Laboratoriet.

En remiss räcker. Ange på rör och remiss varifrån provet är taget.

- Kryssa i respektive rutor för "provmaterial".
- Kryssa i "Utlandsvistelse" och ange land
- Om provet tas pga. vård i svenskt område som tillfälligt ska screenas:
 - ange "Screening pga. vård i ... län" i rutan för "Kliniska upplysningar".
- Kryssa i de rutor som är aktuella under "Multiresistenta bakterier".
- Ange svarsmottagaren, d.v.s. avd./mott där patienten ska vårdas

Provtagning

För provtagningsanvisningar hänvisar vi till [Akademiska laboratoriets provtagningsanvisningar \(akademiska.se\)](https://www.akademiska.se/provtagningsanvisningar). Sök på analys och följ instruktioner.

MRG - Provtagning

Odling tas från

- Feces - obligatoriskt (pinnprov med synlig feces på pinnen)
- Svalg (tonsillområdet) eller trakealsekret- obligatoriskt
- Urin från uretrakateter eller suprapubisk kateter
- Övrigt material (sår, insticksställe centrala infarter med infektionstecken, stomier, dränage)
- Max 3 "övriga material". Välj ny remiss för varje nytt övrigt material.

MRSA - Provtagning

Odling tas från

- Näsa (näsöppningen, gränsområde hud-slemhinna)- obligatoriskt
- Svalg (tonsillområdet) eller trakealsekret- obligatoriskt
- Perineum (området mellan anus och vagina/pung) - obligatoriskt
- Sår (inklusive eksem) odla upp till 3 sår

- Övrigt material (insticksställe centrala infarter med infektionstecken, stomier, dränage, trakeostomi) Max 3 "övriga material". Välj ny remiss för varje nytt övrigt material.

VRE - Provtagning

Odling tas från:

- Feces - obligatoriskt (pinnprov med synlig feces på pinnen)
- Urin från uretrakateter eller suprapubisk kateter
- Övrigt material (sår, insticksställe centrala infarter med infektionstecken, stomier, dränage)
- Max 3 "övriga material". Välj ny remiss för varje nytt övrigt material.

Personal som arbetat i vård eller vårdats utanför Norden

Personal och studenter som under senaste halvåret deltagit i vård och behandling av patienter utanför Norden och som skall arbeta/praktisera med direkt patientkontakt i Uppsala län ska provtas enligt "MRSA-provtagning". Detta gäller även för personal och studenter som vårdats eller fått sjukvårdande behandling utanför Norden.

Infektionsmottagningen vid Akademiska sjukhuset utför undersökning och provtagning efter tidsbeställning. Den som omväxlande arbetar med sjukvård inom och utanför Norden ska provtas en gång per halvår.

Verksamhetschef på den vårdenhet där personal är anställd ansvarar för att provtagning utförs.

Provtagningen debiteras den vårdenhet där personal är anställd. Provtagning av studenter bekostas av programkommittén.

Personal och studenter som har sår eller hudsjukdom ska vara avstängd från direkt patientvård tills odlingssvar kommit.

Stöd för frågeformulär och information om avskrivet/tidigare bärarskap av resistenta bakterier.

Om patient svarar ja på fråga 1, 2 eller 4 rekommenderas screening enligt ovanstående instruktion.

Om patient svarar ja på fråga 3 rekommenderas följande:

MRSA

Avskrivning från MRSA-bärarskap kan ske hos en hudfrisk patient, som varit kontinuerligt MRSA-negativ vid minst tre provtagningsstillfällen och då minst ett år har gått mellan det första och tredje negativa provet. Avskrivning sker i samråd mellan behandlande läkare och smittskyddsläkaren. Förhållningsregler och fortsatta kontroller upphör vid avskrivningen. Det är viktigt att patienten vid avskrivningen informeras om att MRSA kan komma tillbaka när nya riskfaktorer uppstår och att det därför är lämpligt att patienten berättar om sitt tidigare bärarskap vid nya sjukvårdskontakter och eventuell antibiotikabehandling.

Vid avskriven MRSA:

Normalt sett innebär ett avskrivet bärarskap av MRSA inga åtgärder vid inneliggande vård eller sjukvårdande behandling. Om individuella riskfaktorer tillkommit (såsom pågående hudinfektion, svårläkta eller vätskande sår eller eksem) kan screening för MRSA vara aktuellt. Kontakta vid behov Vårdhygien för råd.

ESBL och VRE

Bärarskapet kan bli långvarigt och det finns ingen accepterad rutin för att med säkerhet avgöra när en person inte längre är bärare. Bärarskap av ESBL och VRE avskrivs inte i Uppsala län.

Tidigare ESBL eller VRE: Om patienten någon gång är positivt odlad ska journal smittmärkas och patienten behandlas som bärare.

Referenser

[Screening för antibiotikaresistenta bakterier — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/Screening-f%C3%B6r-antibiotikaresistenta-bakterier)

Dokumenthistorik

Författare: Birgitta Lytsy, ÖL Vårdhygien Dokumentet överflyttat från kvalitetshandboken 2016

Revideringsdatum: 2018-03-19, 2019-01-08, 2020-01-29,

2022-05-12 Oskar Sjögren SSK Tagit bort info om provtagningsmaterial osv och i stället hänvisat till provtagningsanvisningar KMB.

2023-02-14 Jakob Morén och Oskar Sjögren: Lagt till screening utifrån vistelse i högendemiskt område samt screening om annan person i hushåll är bärare av ESBL CARBA-producerande bakterier enligt underlag från Folkhälsomyndigheten. Ny rubrik "Screening enligt medicinsk bedömning".

2023-06-26 Emma Leijonqvist Tillgänglighetsanpassat dokument.

Information och frågeformulär till dig som söker vård i Uppsala län

För att omhändertagandet av dig ska bli så bra som möjligt och för att förhindra smittspridning av multiresistenta bakterier (VRE*, MRSA* och MRG*) ber vi dig svara på några frågor.

*VRE= vancomycinresistenta enterokocker

*MRSA= methicillinresistenta Staphylococcus aureus

*MRG= multiresistenta gramnegativa bakterier, t.ex. ESBL-bildande tarmbakterier

Fråga 1.

Har du det senaste halvåret legat på sjukhus eller bott på vårdboende utanför Norden?

☐ja ☐nej

Fråga 2.

Har du det senaste halvåret fått någon behandling* på sjukvårdsmottagning utanför Norden?

☐ja ☐nej

*Med behandling menas bl.a. såromläggning, sydd sårskada, stygn borttagna, nål insatt för att få medicindropp, urinkateter, gynekologisk undersökning, tarmundersökning, dialys.

Fråga 3.

Har du tidigare varit bärare av eller varit infekterad av VRE, MRSA och/eller MRG (t ex ESBL)?

☐ja** ☐nej

**För vårdpersonal: Instruktioner för hantering av tidigare bärarskap, se dokumentet screening av resistenta bakterier.

Fråga 4.

Har du någon anhörig eller annan person i ditt hushåll som sedan tidigare är känd bärare av MRSA eller av ESBL CARBA-producerande bakterier? ☐ja ☐nej

Fråga 5.

Har du det senaste året vistats sammanhängande under minst två månader i något av följande områden: Afrika, Asien, Central- och Sydamerika, Mellanöstern?

☐ja ☐nej

Om du svarat ja på någon av ovanstående frågor ber vi dig snarast kontakta

☐ Se kallelse ☐ Tel.

Om du svarat nej på alla frågor tar du med dig detta dokument underskrivet till besöket på sjukhuset/vårdboendet.

.....
.....

Datum

Personnummer

.....

Namn